

'Elke knip die je doet, geeft groei'

Kweker Gert Snel vertelt over de fijne kneepjes van het snoeien

door Eddie de Paepe

NAARDEN - Het verschil tussen blad- en vruchtknoppen, het uitkrabben van kankerplekken, 'kapstokken', zaailingen, wondbalsem, 'afleggen' en de juni-rui. Een kleine greep uit de onduidelijke werkdag van de snoei-derwerpen die zaterdagochtend aan de orde kwamen tijdens de workshop vruchtbomen (appels en peren) snoeien van de Naarder kweker Gert Snel.

De vruchtbomen- en rozenkwekerij van Snel is gevestigd aan de Huizerstraatweg in Naarden, tegen de rand van de vesting, waar op de strook vruchtbare grond maar liefst zeven kwekers zijn gevestigd.

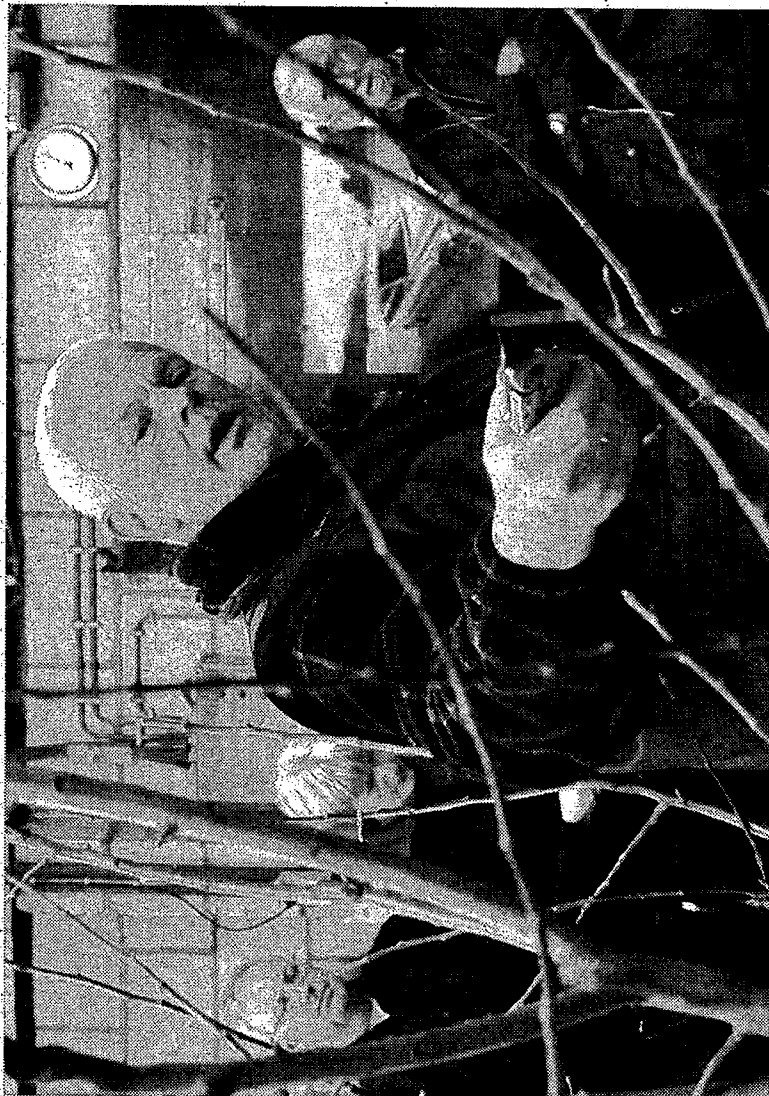
„Helaas gaan er een paar mee stoppen”, vertelde Snel. „Dat is jammer, want we gaan goed met elkaar om. Nee, er is totaal geen haat en nijd; ieder heeft zijn eigen klantenkring.”

Snel nam de kwekerij dertig jaar geleden over van zijn vader Gerrit, die het bedrijf in 1930 heeft opgericht. „Het snoeien is me met de papelepe ingegoten.

Toen ik twaalf was, stuurde mijn vader me de boom in. Dan stond hij vanaf de grond aanwijzingen te geven. Zijn grote ervaring met onder meer het snoeien van vruchtbomen (en zijn liefde voor oude rassen, zoals de notaris- en de sterappel) deelt hij al jaren met klanten en andere belangstellenden. Van daar ook de workshop van zaterdag, waarvoor zich een twintigtal geïnteresseerden had aangemeld.

Schaar

Een echte workshop was het overigens niet, want de enige die aan knippen toekwam was Snel zelf. „Ik laat niet iedereen los met de schaar, want dan houd ik geen boom over”, lacht hij. Dat wilde niet zeggen dat

Gert Snel. „Gebruik voor het ontsmetten van een wond brandspiritus.” Foto: Ton Kastermans

de deelnemers helemaal niets opstaken. Integendeel. Snel wist een grote hoeveelheid nuttige informatie, tips en adviezen begrijpelijk en in een goed tempo over te brengen. Zoals: „Zorg dat uw schaar scherp is. Dan maakt u een vlakke wond en is de overgroeiing beter”. En: „Gebruik voor het ontsmetten van een wond brandspiritus.”

Verder besteedde Snel onder meer aandacht aan het onderscheid tussen blad- en vruchtknoppen. Dat deed hij aan de hand van een afgezaagd sterappeltje, dat geklemd in een workmate - als 'slachtoffer' diende. De kweker liet een eenjarige scheut door zijn vingers

glijden om te laten zien dat bladknoppen plat op het hout zitten. Bij vruchtknoppen kan dat niet, omdat die dikker en scherper zijn. Het verschil is belangrijk, omdat je bij het snoeien anders de volgende oogst in de knop smooit. Nogal wat mensen snoeien maar wat aan, vertelde hij. Ze zijn enthousiast, maar worden niet gehinderd door enige kennis. Je hebt een vruchtbom in de tuin, een snoeischaar in de hand, en knippen maar. „Er kwam hier een keer een boze klant. Zij klaagde erover dat ze zeven jaar geleden een boom had gekocht, die nog nooit vruchten had gehad. Een collega van me zei direct: 'Mevrouw,

dan moet u uw snoeischaar weggooien.' Een van de misverstanden die de Naarder kweker zaterdag wegnam, is dat een vruchtbom door snoeien klein kan houden. „Elke knip die je doet, geeft groei. Dat is nou juist het leuke van de natuur. Als u een boom niet groter wil hebben, moet u juist niet snoeien. Een fruitboom laat zich niet dwingen.”

Waarna de fijne kneepjes van het snoeien aan bod kwamen. Zoals dat je een takje iets schuin moet knippen, net boven een oog en op eenderde van het eind. Takken die andere takken kruisen of die te dichtbij elkaar groeien, moeten verwijderd worden. Net als takken die

naar binnen, richting stam groeien. „Die moet je aan de basis afknippen, niet op het stompje, want dan krijg je er volgend jaar drie takken voor terug. Toen ik klein was, deed ik dat wel eens. Dan kwam mijn vader langs, en hing zonder iets te zeggen zijn pet aan zo'n stompje. Daarom noemen ze dat een kapstok.”

Een mooie vruchtbom groeit naar buiten en heeft binnenin ruimte, benadrukte Snel.

„Vroeger zeiden ze: 'Je moet je pet erdoorheen kunnen gooien.'”

Toegetakeld

Ter illustratie van zijn verhaal had de kweker gaandeweg het sterappeltje in de workmate flink onder handen genomen.

„Waarom ik deze boom zo heb toegetakeld? Ik heb hem er vandoord uitgehaald omdat hij kanker heeft. Een schimmelziekte die zich niet door het hart van de boom maar door de bast verspreidt. Kijk, hier zit de wond, verdiept met dikke randen. Die gaat uitgroeien en dat is dan het einde van het verhaal.”

Toch is er wel wat tegen de schimmel te doen, vertelde de kweker. Hij liet zien hoe je met een scherp mesje de aangetaste bast goed schoon moet krabben, tot aan het harde hout. Is de wond groot, dan moet er wat balsem op worden gesmeerd. Tijdens de workshop, die buiten in de kwekerij werd aangehouden, rekende Snel af met enkele verhalen en fabeltjes die over het snoeien de ronde doen. „Snoei alleen in de winter, blijf 's zomers lekker van die boom af”, adviseerde hij. „En laat u niet verleiden om bij nachtvorst in het voorjaar de bomen te sproeien. Dat laagje ijs werkt juist averechts.”